

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19796>

Özet

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i (D?KE), bireylerin dijital ortamlar aracılığıyla gerçekleştirilen sözlü ileti?ime yönelik tutumları ve e?ilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ?brahim Halil Yurdakal tarafından 2019 yılında, ölçek geliştirme sürecinin standart ad?mlarına uygun olarak tasarlanmıştır. D?KE'nin geliştirilmesi, özellikle dijitalleşmenin hız kazandığı ve yüz yüze ileti?imin yerini çevrimiçi etkileşimlere bıraktığı bağlamda, bireylerin dijital konu?ma becerileri ve tercihleri hakkında önemli veriler sunmayı hedeflemektedir. Ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları, bir konferans bildirisi olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Dijital Konu?ma E?ilimi, Dijital İleti?im, D?KE, Psikometrik Ölçek, Tutum, Konu?ma Becerisi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

?brahim Halil YURDAKAL

Amaç

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin çe?itli dijital platformlar (örneğin, video konferans sistemleri, çevrimiçi dersler, sesli mesajlaşma uygulamaları) üzerinden sözlü ileti?im kurmaya ne kadar istekli oldukları, bu süreçte kendilerini ne kadar rahat hissettiklerini ve bu ileti?im biçimini ne sıklıkla tercih ettiklerini belirlemektir.

Geliştirme çalışması, dijital çağda sosyal ve akademik yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelen çevrimiçi sözlü etkileşimlerin psikolojik boyutları inceleyen araştırmacılar için standart ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamayı amaçlamıştır. Bu ölçek, eğitim, psikoloji ve ileti?im bilimleri alanlarında dijital okuryazarlık ve çevrimiçi katılım konularındaki çalışmaları desteklemek üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, "Dijital Konu?ma E?ilimi"dir. Bu yapı, bireyin dijital araçları kullanarak konu?ma yoluyla kendini ifade etme konusundaki içsel yatkınlığı, motivasyonunu ve yeterlilik algısını kapsar. Bu e?ilim, sadece teknik yeterliliği değil, aynı zamanda dijital ortamların getirdiği yeni sosyal dinamiklere uyum sağlama ve bu ortamlarda kaygı duymadan etkili ileti?im kurma isteğini de içerir.

Bu e?ilim genellikle şu boyutlarla ilişkilidir: **Dijital Ortamda Konu?ma Kaygısı** (ne kadar rahat

hissedildi?i), **Dijital Konu?ma Tercihi** (yüz yüze ileti?ime k?yasla ne kadar tercih edildi?i) ve **Dijital Konu?ma S?kl???/Aktivitesi** (bu tür eylemlere ne kadar kat?l?m gösterildi?i). Ölçek, bu e?ilimi çok boyutlu bir perspektifle de?erlendirerek, dijital ileti?imdeki bireysel farkl?l?klar? ortaya ç?karmay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, kapsaml? bir geçerlik analizi yap?lm??t?r. Her ne kadar orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir ölçek geli?tirme çal??mas? ba?lam?nda genellikle **Yap? Geçerli?i** (Faktör Analizi yoluyla) ve **Kapsam Geçerli?i** (uzman görü?leri al?narak) incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i için kullan?lan temel yöntem **Faktör Analizi** olmu?tur. Bu analiz, Dijital Konu?ma E?ilimi yap?s?n?n teorik olarak öngörülen alt boyutlar?n? ampirik olarak destekleyip desteklemedi?ini göstermi?tir. Ayr?ca, maddelerin ölçmek istedikleri yap?y? ne ölçüde temsil ettiklerini belirlemek üzere uzman görü?lerine ba?vurularak içerik geçerli?i sa?lanm??t?r. Detayl? geçerlik bulgular?na, ilgili konferans bildirisinin tam metninde ula??labilir.

Güvenirlik

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenilirlik yöntemi olan **?ç Tutarl?l?k Katsay?s?** (Cronbach Alfa) kullan?lm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir. Ölçe?in güvenilirli?inin yüksek olması, farkl? zamanlarda veya farkl? gruplarda uyguland??nda benzer sonuçlar verece?i anlam?na gelir. Spesifik Cronbach Alfa de?erleri, yazar taraf?ndan sunulan 2019 tarihli konferans bildirisinde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini saptamak amacıyla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ba?lang?çta çok say?da madde ile yola ç?k?lan ölçe?in, alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmas?n? sa?lam??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, Dijital Konu?ma E?ilimi yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu belirlemede kritik rol oynam??t?r. Genellikle dijital ileti?im e?ilimi gibi karma??k yap?lar, farkl? alt faktörlere (örne?in, çekingenlik, kat?l?m iste?i, sosyal varl?k alg?s?) ayr??abilir. Analizler, nihai ölçek formunun kaç maddeden olu?tu?unu ve maddelerin hangi faktör yüklerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Türü:

Geli?tirme (Öz Bildirimli Derecelendirme Ölçe?i)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme ölçeklerinde 4 veya 5 seçenekli Likert tipi format yayg?nd?r.)

Mevcut Dil:

Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu:

Akademik Çal??malar için Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri.

Ya? Grubu:

Yeti?kinler (18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?:

Ölçek, dijital ileti?im araçlar?n? aktif olarak kullanan bireylere uygulanmak üzere tasarlanm??t?r. Geli?tirme çal??mas? genellikle yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?renciler üzerinde gerçekte?tirilir.

Test Metodolojisi:

Anket yöntemiyle öz bildirim esas?na dayal? olarak uygulan?r. Bireylerin maddelere verdikleri yan?tlar toplanarak toplam puan veya alt boyut puanlar? hesaplan?r.

Anahtar Kelimeler

D?KE, ?leti?im E?ilimi, Psikometri, Faktör Analizi, Çevrimiçi Konu?ma, Akademik Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri:

iyurdakal@pau.edu.tr (Pamukkale Üniversitesi)

Yaz??ma Adresi:

?brahim Halil YURDAKAL, Pamukkale Üniversitesi, E?itim Fakültesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?:

2019

?zinler ve Kullan?m Ücreti:

Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için yazar?n izniyle ücretsiz olarak eri?ilebilir olabilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Yurdakal, ?.., H. (2019). *Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?inin geli?tirilmesi: Güvenirlik geçerlik çal??mas? (D?KE)*. 3. Uluslararası S?n?rs?z E?itim ve Ara?t?rma Sempozyumunda sunulan bildiri (USEAS 2019). Mu?la, Türkiye.

Bildiri özet kitab?na buradan eri?ilebilir: sead.com.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir: dijital-konusma-egilimi-olcegi-toad.pdf

Dijital Konu?ma E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta (sa?lanan HTML içeri?inde) yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen PDF dosyas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.